

Sygn. akt **III AUa 966/20**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2022 r. w P. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **G. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji G. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 26 czerwca 2020 r. sygn. akt VIII U 1304/18

1. oddala apelację,
2. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sąd Apelacyjny w Poznaniu na rzecz radcy prawnego I. K. kwotę 295 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującej z urzędu w instancji odwoławczej.

Marta Sawińska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 maja 2018 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 18 kwietnia 2018 r., odmówił **G. W.** przeliczenia emerytury o okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że przy ustaleniu uprawnień do emerytury na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS decyduje wiek, a nie okres składkowy i nieskładkowy. Wyjaśnił, że uwzględnił tylko zwiększenie z tytułu opłacania składki na Fundusz Emerytalny (...) w okresie od dnia 01 stycznia 1983 r. do dnia 31 marca 1990 r.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiodła G. W., w którym wniosła o jej zmianę poprzez przeliczenie emerytury z uwzględnieniem zwiększenia z tytułu opłacanej składki na fundusz emerytalny rolników od dnia 01 stycznia 1983 r. do dnia 31 marca 1990 r.

Wyrokiem z 26 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygn. VIII U 1304/18 oddalił odwołanie G. W. i zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego tytułem kosztów zastępstwa procesowego kwotę 180 zł.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Odwołująca G. W. urodziła się w dniu (...) Ma wykształcenie średnie ogólnokształcące. Nie ma wyuczonego zawodu.

Od dnia 08 października 1968 r. do dnia 06 sierpnia 1974 r. odwołująca pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców W. i S. W., położonym w S.. Gospodarstwo miało powierzchnię 2,54 ha, z czego 1,25 ha to łąki, a pozostałą stanowiły grunty orne. W gospodarstwie znajdowały się: kury, krowy, około dziesięć sztuk trzody chlewnej i koni. Gospodarstwo nie było w pełni zmechanizowane i w przeważającym zakresie praca była wykonywana ręcznie. W niniejszym okresie w gospodarstwie oprócz odwołującej zamieszkiwali rodzice. Odwołująca do momentu zdania matury uczęszczała do liceum ogólnokształcącego położonego w C. w odległości 15 km od miejsca zamieszkania. Wówczas pomagała rodzicom sezonowo od czerwca do października przy żniwach, sianokosach, wykopkach, pieleniu warzyw i obrządku inwentarza w wymiarze nie większym niż 4 godziny dziennie. Natomiast poza sezonem nie zajmowała się pracą w gospodarstwie. Z kolei po zdaniu matury odwołująca nie podjęła pracy zarobkowej i zaangażowała się przy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, która zajmowała jej więcej niż 4 godziny dziennie i obejmowała również pracę poza sezonem letnim. Wówczas prace pozasezonowe dotyczyły m.in. karmienia zwierząt, pielęgnacją konia oraz wypasania i dojenia krów.

Decyzją z 29 sierpnia 2012 r. organ rentowy przyznał odwołującej zaliczkę na poczet emerytury przysługującej od dnia 10 sierpnia 2012 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Decyzją z 23 października 2014 r. organ rentowy uchylił decyzję z 29 sierpnia 2012 r. w części dotyczącej obliczenia wysokości emerytury zgodnie z art. 53 i art. 183 ustawy emerytalnej i z urzędu przeliczył emeryturę odwołującej od 10 sierpnia 2012 r., tj. od daty od której przyznano świadczenie. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 59,29%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 59,29% przez kwotę bazową 717,16 zł wynosi 425,20 zł.

Przy ustalaniu okresów składkowych i nieskładkowych organ rentowy uznał za udowodnione:

- okres zatrudnienia w Spółdzielni (...) w G. od 7 sierpnia 1974 r. do 28 lutego 1975 r. (6 miesięcy i 25 dni) jako okres składkowy,
- okres zatrudnienia w (...) od 1 marca 1975 r. do 15 lipca 1975 r. (4 miesiące i 15 dni) jako okres składkowy,
- okres zatrudnienia w Urzędzie Miasta i Gminy S. od 16 lipca 1975 r. do 31 grudnia 1982 r. (7 lat, 5 miesięcy i 16 dni) jako okres składkowy,
- okres zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1983 r. (1 rok) jako okres składkowy,
- okres pracy w gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 1984 r. do 27 maja 1987 r. (3 lata, 4 miesiące i 27 dni) jako okres uzupełniający,
- okres wychowania dziecka od 28 maja 1987 r. do 30 kwietnia 1990 r. (2 lata, 11 miesięcy i 5 dni),
- okres zatrudnienia w Sklepie Usługi (...) od 1 maja 1990 r. do 1 kwietnia 1991 r. (11 miesięcy i 1 dzień) jako okres składkowy,
- okres zatrudnienia w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy (...) w S. od 11 grudnia 2008 r. do 22 grudnia 2008 r. (12 dni) jako okres składkowy.

Łącznie 16 lat, 8 miesięcy i 10 dni, w tym 10 lat, 4 miesiące i 8 dni okresów składkowych, tj. 124 miesiące, 2 lata, 11 miesięcy i 5 dni okresów nieskładkowych, tj. 35 miesięcy oraz 3 lata, 4 miesiące i 27 dni okresów uzupełniających, tj. 40 miesięcy.

Wysokość emerytury została obliczona w następujący sposób:

$$24\% \times 717,16 \text{ zł} = 172,12 \text{ zł}$$

$$(124 \times 1,3\%) / 12 \times 425,20 = 57,10 \text{ zł}$$

$$(35 \times 0,7\%) / 12 \times 425,20 = 8,67 \text{ zł}$$

Łącznie 237,89 zł (po waloryzacjach 679,77 zł).

Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 1440) i wyniosła od 1 listopada 2014 roku 730,50 zł brutto miesięcznie (kwota składki zewidencjonowana na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 104,42 zł + kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego 189.573,27 zł podzielona przez średnie dalsze trwanie życia 254,80 miesięcy wyniosła 744,42 zł). Do wypłacanej emerytury uwzględniono zwiększenie z tytułu opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników w okresie od 1 stycznia 1983 r. do 31 marca 1990 r. w kwocie 57,94 zł. Termin płatności świadczenia został ustalony na 6 dzień każdego miesiąca. Organ rentowy poinformował odwołującą, że tak obliczona wysokość emerytury okazała się świadczeniem korzystniejszym od emerytury obliczonej na podstawie art. 183 i w związku z tym będzie kontynuowana wypłata świadczenia korzystniejszego.

Pismem z 23 sierpnia 2017 r. organ rentowy w odpowiedzi na pismo odwołującej z 25 lipca 2017 r. poinformował odwołującą, że w okresie pracy w gospodarstwie rolnym od 8 października 1968 r. do 6 sierpnia 1974 r. nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników, wobec czego brak jest podstaw do zaliczenia pracy w gospodarstwie rolnym jako okresu uzupełniającego do 20-letniego okresu składkowego nieskładkowego i wypłaty emerytury w kwocie najniższej. Przy ustalaniu okresów składkowych uwzględnia się okresy ubezpieczenia społecznego rolników za które przyznano zwiększenie.

W dniu 1 marca 2018 r. organ rentowy wydał decyzję, w której dokonał waloryzacji od 1 marca 2018 r. emerytury przysługującej G. W.. Waloryzacji dokonano przez przemnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2018 r., tj. 895,92 zł brutto przez wskaźnik waloryzacji 102,98%. Ustalona w ten sposób wysokość emerytury wyniosła 922,62 zł brutto miesięcznie, 791,58 zł netto miesięcznie. Świadczenie nie zostało podniesione do kwoty obowiązującego od 1 marca 2018 r. świadczenia minimalnego ponieważ odwołująca nie posiada wymaganego stażu pracy, o którym mowa w art. 87 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W dniu 18 kwietnia 2018 r. odwołująca wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 maja 2018 r. organ rentowy odmówił odwołującej przeliczenia emerytury z uwzględnieniem okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym oddalił odwołanie G. W..

Na wstępie rozważań prawnych Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszym postępowaniu spór dotyczył w zasadzie kwestii prawnej dotyczącej podstaw uwzględnienia przy obliczaniu wysokości emerytury odwołującej okresu jej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 08 października 1968 r. do dnia 06 sierpnia 1974 r.

Organ rentowy nie zakwestionował okresu pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym rodziców, lecz odmówił przeliczenia emerytury z jego uwzględnieniem, gdyż zdaniem organu rentowego przy ustaleniu uprawnień do emerytury na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS decyduje wiek, a nie okres składkowy i nieskładkowy.

Następnie Sąd Okręgowy zacytował treść art. 10 ust. 1, art. 56 ust. 4, art. 26a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd I instancji wskazał, że okresy wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS służą wyłącznie do uzupełnienia brakującego stażu ubezpieczeniowego, wymaganego do przyznania emerytury, co oznacza, że bierze się je pod uwagę dopiero po uwzględnieniu wszystkich udokumentowanych przez wnioskodawcę okresów składkowych i nieskładkowych. Wreszcie uwzględnia się je w wymiarze niezbędnym do uzupełnienia brakującego stażu ubezpieczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 października 2008 r., sygn. akt III UK 49/08). Podobnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 września 2009 r., sygn. akt II UK 19/09, w którym również uznał, że ubezpieczony, który posiada mniej okresów składkowych i nieskładkowych niż wymagane, może skorzystać z posiadanych okresów rolnych z art. 10, ale tylko do uzupełnienia okresu wymaganego do nabycia emerytury przewidzianej w przepisach ustawy emerytalnej.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2006 r., sygn. akt I UK 166/05 podkreślono, że jeśli ubezpieczony nie posiada wymaganego okresu ubezpieczenia, to może okresy składkowe i nieskładkowe uzupełnić pracą w gospodarstwie rolnym, jednak tylko po to, aby uzyskać świadczenie, a nie po to aby je podwyższyć (także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 09 października 2012 r., sygn. akt III AUa 147/12).

Sąd Okręgowy podkreślił, że z powyższego wynika, że okresy wymienione w art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowią swoisty zawór bezpieczeństwa na wypadek, gdyby okresy ustalone w oparciu o uregulowania art. 6 i 7 okazały się niewystarczające. Wobec tego w ocenie Sądu Okręgowego za niedopuszczalną należy uznać rozszerzającą interpretację dyspozycji art. 10 ust. 1 ustawy zmierzającą do zaliczania w każdym wypadku okresów pracy w gospodarstwie rolnym zamiast wymaganych okresów składkowych w ramach ubezpieczenia pracowniczego. Wynika to z tego, że art. 10 ust. 1 ustawy dopuszcza jedynie wyjątkowo i w ograniczonym zakresie możliwość traktowania okresów pracy w gospodarstwie rolnym „jak okresów składkowych” w ramach ubezpieczenia pracowniczego, a zatem powinien być on interpretowany i stosowany w sposób restryktywny.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że w niniejszej sprawie udowodnione przez odwołującą okresy składkowe i nieskładkowe były wystarczające do przyznania prawa do emerytury, zatem nie ma podstaw prawnych do dodatkowego uwzględnienia w stażu ubezpieczeniowym odwołującej jej okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji zważył, że w realiach niniejszej sprawy przepis art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie może znaleźć zastosowania skoro odwołująca udokumentowała przed organem rentowym okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze wystarczającym do przyznania jej prawa do emerytury, dlatego też odwołanie podlegało oddaleniu – pkt I wyroku.

Z uwagi na wynik postępowania Sąd Okręgowy kosztami postępowania obciążył odwołującą i z tego tytułu na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U z 2018 r. poz. 265) zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego - pkt. II wyroku.

Apelację od wyroku Sądu I instancji złożyła odwołująca G. W..

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła brak odniesienia się Sądu do wszystkich jej argumentów podniesionych w toku postępowania, a w szczególności tego, że należało doliczyć jej do stażu pracę którą wykonywała od 16-tego roku życia w gospodarstwie rolnym rodziców w latach 1968-1974. Podkreśliła, że wyliczenie jej emerytury na nowych zasadach (nowych przepisach) jest niesprawiedliwe, a jej emerytura jest zbyt niska i nieadekwatna do wniesionego przez tyle lat wkładu. Odwołująca wskazała, że według niej powinna ona otrzymać emeryturę z uwzględnieniem lat pracy (stażu pracy) po doliczeniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym, a nie tylko z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty odwołująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i ponowne rozpoznanie sprawy celem wydania wyroku uwzględniającego jej odwołanie.

Pełnomocnik z urzędu odwołującej podtrzymał jej dotychczasowe stanowisko oraz wniósł o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującej z urzędu.

Organ rentowy nie wniósł odpowiedzi na apelację.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesioną przez odwołującą apelację uznać należy za bezzasadną.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest oczywiście prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchylając przepisom prawa procesowego, dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy organ rentowy prawidłowo dokonał odwołującej G. W. obliczenia wysokości emerytury w oparciu o art. 24 ustawy emerytalnej. Spór skupiał się w zasadzie na kwestii prawnej dotyczącej podstaw uwzględnienia przy obliczaniu wysokości emerytury odwołującej okresu jej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 08 października 1968 r. do dnia 06 sierpnia 1974 r.

Przypomnieć należy, że organ rentowy nie zakwestionował okresu pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym rodziców, lecz odmówił przeliczenia emerytury z jego uwzględnieniem, gdyż zdaniem organu rentowego przy ustaleniu uprawnień do emerytury na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS decyduje wiek, a nie okres składkowy i nieskładkowy.

Sąd Apelacyjny podkreśla również, że stan faktyczny sprawy zasadniczo nie budził między stronami sporu.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przepisów prawa materialnego, ani też jakiegokolwiek wadliwości z ustaleniami faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Skarżąca w treści apelacji powołała się na przepisy, które nie mogły mieć zastosowania przy ustalaniu wysokości jej emerytury. Zarzuty apelacji stanowią jedynie polemikę z uzasadnieniem Sądu Okręgowego. W ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji wyjaśnił szczegółowo zasady ustalania wysokości emerytury z powołaniem i przytoczeniem przepisów ustawy regulujących sposób obliczenia wysokości świadczeń emerytalnych. Sąd Apelacyjny podziela argumentację prawną Sądu Okręgowego, który starał się wnioskodawczyni wyjaśnić sposób ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego i jakie przepisy mają zastosowanie.

Zaznaczenia wymaga, że ubezpieczona ma ustaloną emeryturę na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 z późn. zm.) to jest po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Stosownie do tego przepisu, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. w celu uzyskania prawa do emerytury niezbędne jest tylko i wyłącznie osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b ustawy. W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, że wnioskodawczyni spełnia wymagania do nabycia emerytury na tych zasadach. Wobec ubezpieczonej nie jest natomiast wymagane udowodnienie konkretnego okresu ubezpieczenia składkowego i nieskładkowego.

W treści apelacji ubezpieczona powołała się na możliwość zastosowania w stosunku do niej art. 10 ustawy emerytalnej. Przepis ten stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r.

okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia; jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Regulacja ta umożliwi zatem ubezpieczonym, którzy nie mogą wykazać określonego okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do nabycia prawa do emerytury - zaliczenie okresu pracy w gospodarstwie rolnym. W przypadku odwołującej, jak wyżej wyjaśniono, prawo do emerytury uzależnione jest wyłącznie od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Wobec powyższego rację ma organ rentowy, iż okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców nie miał znaczenia w zakresie jej prawa do emerytury powszechnej. Wysokość emerytury powszechnej ustala się w oparciu o wartość kapitału początkowego ustalonego na dzień 1 stycznia 1999 r. oraz zaewidencjonowane składki po 1 stycznia 1999 r. na koncie indywidualnym. Art. 26 ustawy stanowi bowiem, że emerytura ta stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczenia, z uwzględnieniem ust. 5 i 183. Według art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185. Według treści art. 174 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.

7 pkt 1 - 3 i 6 - 12 w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Z przytoczonych powyżej regulacji wynika zatem, że do ustalenia kapitału początkowego nie uwzględnia się okresów pracy w gospodarstwie rolnym, o których mowa w art. 10 ustawy emerytalnej. W związku z czym, wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni, okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców nie ma wpływu na wysokość jej emerytury.

W niniejszej sprawie udowodnione przez odwołującą okresy składkowe i nieskładkowe były wystarczające do przyznania prawa do emerytury, zatem nie ma podstaw prawnych do dodatkowego uwzględnienia w stażu ubezpieczeniowym odwołującej jej okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Trafnie zatem Sąd I instancji wskazywał, że okresy uzupełniające można zaliczyć tylko w szczególnej sytuacji, to znaczy gdy okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury i to jedynie w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. Niedopuszczalna jest rozszerzająca interpretacja dyspozycji art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zmierzająca do zaliczania w każdym wypadku okresów pracy w gospodarstwie rolnym zamiast wymaganych okresów składkowych w ramach

ubezpieczenia pracowniczego. Przeciwnie, ponieważ przepis art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dopuszcza jedynie wyjątkowo i w ograniczonym zakresie („w zakresie niezbędnym do uzupełnienia” wymaganego do przyznania emerytury w wypadku ubezpieczenia pracowniczego tzw. okresu składkowego i nieskładkowego) możliwość traktowania okresów pracy w gospodarstwie rolnym „jak okresów składkowych” w ramach ubezpieczenia pracowniczego, powinien być on interpretowany i stosowany w sposób restryktywny. Przepis art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS pozwala uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe okresami pracy w gospodarstwie rolnym wyłącznie posiłkowo, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresu od którego zależy prawo do emerytury, ale nie w celu podwyższenia tych świadczeń.

Ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi w ocenie Sądu Apelacyjnego do wniosku, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonej (pkt 1 wyroku).

O kosztach Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 16 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

sędzia Marta Sawińska

--	--